

THE SCALES OF TISHREI

FINDING THE BALANCE OF AHAVAH AND YIRAH

MCDONALD INTERNATIONAL SHUL - SEPTEMBER 2019

A] MAKING CONNECTIONS - TESHUVA AND TEFILAH

1. א"ר יהודה והא כתיב (תהלים ס"ט) ואני תפלתי לך ה' עת רצון. זמנין דאיהו עת רצון וזמנין דלאו איהו עת רצון, זמנין דשמע וזמנין דלא שמע, זמנין דאשתכח וזמנין דלא אשתכח דכתיב (ישעיה נ"ה) דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב

זוהר כרך א פרשת וירא קה:

Some times are more suited to a deeper and more direct connection with God.

1A. דרשו ה' בהמצאו - ... אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים

ראש השנה יח.

The period leading up to Yom Kippur is a time for 'drisha' - active searching and demanding.

1B. ויתרצו הנבים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את ה'

בראשית כה:כב

Rivka goes to be 'doresh' to discover why she is having such a problem pregnancy. In this context 'drisha' means to demand an answer. Rav Hirsch says that דרש and דרס come from the same form. לדרוס is to trample so we are to understand 'drush' as a very active, insistent and demanding approach.

2. ואני תפלתי לך ה' עת רצון רבי חנינא בר פפא שאל לרבי שמואל בר נחמן מהו דכתיב ואני תפלתי לך ה' עת רצון? אמר לו שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה לעולם פתוחים

דברים רבה פרשה ב ד"ה יב ד"א כה'

The added element of teshuva can also achieve things that regular tefilla cannot.

3. ואני תפלתי לך ה' עת רצון (תהלים סט:ט). נמשלה התפלה למרחץ. מה המרחץ הזה פעמים פתוחה פעמים נעולה, כך הם שערי תפלה, פעמים פתוחה פעמים נעולה. אבל התשובה נמשלת לים, מה הים הזה לעולם פתוח, כך שערי תשובה לעולם פתוחים. ומה המרחץ אדם הולך למרחץ לרחוץ והוא מוצא שם אביו או רבו, מתבייש והולך לו - כך הם שערי תפלה. אבל הים מוצא רבו או אביו, מרחיק עצמו קימעא ורוחץ במקום אחר

איכה רבה פרשה ג ד"ה סכות בענן

Chazal compare tefilla to a bath-house - sometime open and sometimes closed and a place where one may feel embarrassed or self-conscious. But teshuva is like the sea - always open and somewhere we can find our true selves, without being weighed down by the self-consciousness of our negativity. The sea is also a mikva, the bathhouse is not!

4. אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל! לפני מי אתם מיטהרין? מי מטהר אתכם? אביכם שבשמים שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. ואומר מקוה ישראל ה' - מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל

משנה מסכת יומא פרק ח"ט

God is our hope (mikveh) and the mikva to purify His people.

5.

מַעֲבִירִין אֶת־רַע הַגְּזֵרָה: מִמּוֹן קוֹל טוֹב וְתִשׁוּבָה וְתַפְלָה וְצַדִּיקָה

מחזור ראש השנה - ונתנה תוקף

We see a three-fold approach to the Yamim Noraim - Teshuva, Tefilla and Tzedakah. The traditional print of these words in the machzor includes in small letters above them - tzom, kol and mamon.

These represent tikkun hamiddot in three key areas: (i) bein adam leatzamo - teshuva; (ii) bein adam lemakom - tefilla; and (iii) bein adam lechavero - tzedakah. In each of these three areas, there is a crucial balance to be struck between 'ahavah' and 'yirah'.

B] THE DICHOTOMY OF SIMCHA AND YIRAH

6. (ב) וַיָּבִיֵא עֲזָרָא הַכֹּהֵן אֶת הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַקֹּהֵל מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה וְכָל מִבִּין לְשֹׁמֵעַ בַּיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: ... (ט) וַיֹּאמֶר נְחֵמְיָה הוּא הַתְּרַשְׁתָּא וְעֲזָרָא הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר וְהַלּוֹיִם הַמְּבִינִים אֶת הָעָם לְכָל הָעָם הַיּוֹם קִדְּשׁ הוּא לֵה' אֶלְקֵיכֶם אֶל תִּתְאַבְּלוּ וְאֶל תִּבְכּוּ כִּי בּוֹכִים כָּל הָעָם כְּשָׁמְעִם אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה: (י) וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אֲכָלוּ מִשְׁמָנִים וּשְׂתוּ מִמַּתְקִים וְשַׁלְּחוּ מְנוֹת לְאֵין נְכוֹן לוֹ כִּי קִדּוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדָנֵינוּ וְאֶל תַּעֲצְבוּ כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזְכֶם

נחמיה פרק ח

The first Rosh Hashana recorded in Tanach was in the time of Ezra and Nechemia. The people, returning from galut without a clear understanding of what God wants from them, respond to R.H. with crying and wailing. But Nechemia tells them three things (i) to eat and drink' (ii) to give presents to others; and (iii) to generate an atmosphere of kedusha. The overall message he gave them was to take strength in God's 'chedva' - joy!

6A. שאין קורין הלל לא בראש השנה ולא ביום הכפורים, לפי שהם ימי תפלה והכנעה לפני ה' ויראה ממנו וניסה אליו ותשובה ותחנה ובקשת מחילה, ואין ראוי במצבים כאלה לשמוח ולשיש

רמב"ם על משנה מסכת ראש השנה פרק ד משנה ז

As such there is no Hallel on R.H. - but an atmosphere of 'yirah' and teshuva which, the Rambam states, does not allow for 'simcha and sason'.

7. אדם שיש לו דין לובש שחורים ומתעטף שחורים ומגדל זקנו ואין חותך צפרניו לפי שאינו יודע איך יצא דינו אבל ישראל אינן כן לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחין זקנם ומחתכין צפרניהם ואוכלין ושותין ושמחים בר"ה לפי שיודעין שהקב"ה יעשה להם נס לפיכך נוהגין לספר ולכבס בער"ה ולהרבות מנות בר"ה ומכאן תשובה למתענין בר"ה

טור אורח חיים סימן תקפא

The Tur draws attention to our positive and confident response to impending judgement.

7A אע"פ שאצל בשר ודם היראה והשמחה הם דבר והפכו, שבשעה שהאדם מפחד מזולתו הוא עומד נרתע ודואג. אבל הקב"ה איננו כן. אדרבה כשהאדם מתבונן בגדולתו וירא מפניו ישמח ויגיל באותה יראה

ר' יונה מס' ברכות ר' פ' ה'

Rabbeinu Yonah explains this dichotomy by positing that simcha and yirah are simply two responses to the same condition - closeness to God expresses the same idea explicitly.

8. עֲבַדוּ אֶת ה' בִּירְאָה וְגִילּוֹ בִּרְעֵדָה

תהלים פרק ב'יא

This is in fact the concept of gila bire'ada - joy in trembling - yirah and simcha in one emotion.

9. אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים

משנה תענית פרק ד משנה ז

To the point that the day of greatest yirah is also a day of great simcha.

10. מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. במוצאי יום טוב הראשון של חג חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם באבוקות של אור שבידיהן, ואומרים לפניהם דברי שירות ותושבחות, והלויים בכנורות ובנבלים ובמצלתים ובחצוצרות ובכלי שיר בלא מספר (גג.) חסידים ואנשי מעשה כו'. תנו רבנן: יש מהן אומרים אשרי ילדותנו שלא בישה את זקנותנו - אלו חסידים ואנשי מעשה, ויש מהן אומרים אשרי זקנותנו שכפרה את ילדותנו - אלו בעלי תשובה. אלו ואלו אומרים אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב וימחול לו.

סוכה נא, גג.

The joy of Succot is this same joy - of the knowledge that teshuva is in our hands.

14. והיאך היא הדרך לאהבתנו ויראתנו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלהים לאל חי. וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ב

Ahava and Yirah are two reactions to the same focus - closeness to God

D] FINDING A BALANCE

15. אֱלֹהֵי דְבָרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר-צִוָּה ה' אֶת-מֹשֶׁה לְכַרֵּת אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלִּבְדָּ הַבְּרִית אֲשֶׁר-כָּרַת אֲתָם בְּחֶרֶב

דברים כח:ס"ט

- Yirah - a focus on details and specifics - halacha: Brit Chorev - נעשה ונשמע
- Ahava - a focus on big picture and ideas - hashkafa: Brit Moav - בכל לבבך ובכל נפשך
- Balance - Tzitzit : Knots, Strings and and Techelet
- How do different communities find this balance of idealism and detailed observance?
- Working on the big picture and the micro-details.